

Abstrakt

Dizertační práce se zabývá dobovým pojmem socialistické město v kontextu československého stalinismu padesátých let. Na příkladu Prahy zkoumá, jak byl tento pojem definován v prostředí historického města. Cílem práce je rekonstruovat proces socialistické transformace Prahy v období padesátých let, identifikovat základní znaky socialistického města, analyzovat jeho myšlenková východiska a na obecné rovině přispět do diskuze o povaze československého stalinismu.

Práce je rozdělena do pěti hlavních tematických oddílů. První konceptualizuje pojmy utopie, stalinismus a prostor. Na jejich základě interpretuje socialistické město jako svébytnou modernizační vizi. Druhý oddíl rekonstruuje politický a symbolický význam, který v rámci stalinistické modernity sehrávala transformace prostoru (krajiny, měst). Třetí oddíl na základě dobových textů a urbanistických plánů popisuje a analyzuje plánování a výstavbu Prahy v období padesátých let. Vymezuje chronologii událostí, typologii realizovaných projektů a hlavní aktérské skupiny, které na této proměně participovaly (politici, architekti, památkáři, novináři, občané). Čtvrtá část práce objasňuje myšlenkové kořeny pojmu socialistické město v odborném a politickém diskurzu první poloviny 20. století. Zkoumá jeho genezi a vývoj v československém a sovětském prostředí 20.-40. let a způsoby zprostředkování sovětských norem do kontextu poválečné ČSR. Závěrečná případová studie rekonstruuje okolnosti vzniku tzv. ústředního prostoru, nejambicióznějšího záměru, který byl v padesátých letech plánován v historickém centru Prahy.

Klíčová slova

Architektura, urbanismus, památková péče, socialistický realismus, stalinismus, modernita, Praha